

- Juveniel = geboren in het jaar waarin ze wordt afgevangen, dus °2019 en gevangen in 2019
- Subadult = afgevangen in haar tweede kalenderjaar (voorjaar) en vertonen nog grijze dekveren in de vleugels, zijn geboren in het voorgaande jaar, maar hebben nog niet hun volledige kleed gewisseld in het voorjaar.
- Adult = alle exemplaren die ouder zijn en waarvan de pennen volledig wit zijn

juvenile Nijlgans

Juvenile Nijlgans

Volwassen Nijlgans

Geslachtsbepaling:

Verschillende factoren kunnen helpen bij het seksen van nijlganzen. Je kan ze in volgende volgorde afgaan:

- 1) De roep: mannelijke nijlganzen maken een astmatisch geluid. Vrouwelijke nijlganzen kwaken. Dit kenmerk is het meest sluitend en dient men in eerste instantie te observeren.
- 2) De lengte van de vleugels: enkel duidelijk bij adult exemplaren. Bij ganzen/vrouwelijke specimen is de lengte van de vleugel meestal < 40 cm. Bij een ganzerik/mannelijk specimen is de lengte meestal > 40 cm. Er is wel een beperkte overlap, dus bij een vleugellengte rond 40 cm biedt dit geen zekerheid. Bij juvenile exemplaren is de lengte van de vleugels minder sprekend, daar die erg kan variëren op basis van leeftijd. Toch werd bij het meten van de vleugels vastgesteld dat ook de juvenile ganzeriken vaak grotere vleugels bleken te hebben dan de juvenile ganzen.

Metten van de vleugels

Wegen met een visweegschaal

3) Gewicht van de Nijlganzen: ganzeriken wegen vaak >1,5 kg eerder naar 2 kg of erboven bij een adult. Ganzen wegen eerder <1,5 kg.

4) Het uitwendig geslachtsorgaan: het uitwendig geslachtsorgaan bleek geen goede methode om het geslacht te bepalen, daar het verschil niet duidelijk zichtbaar was.

Uitwendig geslachtsorgaan (onbekend)

5) Het inwendig geslachtsorgaan: er was een duidelijk onderscheid zichtbaar tussen het geslachtsorgaan van een ganzerik en een gans. Bij de vrouwelijke specimen was de eierstok met daarrond verschillende eieren duidelijk zichtbaar aanwezig. Bij de mannelijke specimen kon men de teelballetjes duidelijk naast de zaadleider zien liggen

Mannelijk geslachtsorgaan (inwendig)

Vrouwelijk geslachtsorgaan (inwendig)

- 6) De luchtpijp: Bij eendachtigen is de syrinx (het zangorgaan) op de luchtpijp anders gevormd. Ganzeriken hebben een duidelijke kraakbenige uitstulping, ganzen hebben die niet. Alle eenden/ganzen (behalve rosse stekels) hebben dit, maar niet bij alle eenden is verschil hoorbaar.

Luchtpijp Nijlgezen: links mannelijk – uiterst rechts vrouwelijk

Resultaten:

Van 11 gevangen exemplaren werd de leeftijd en het geslacht bepaald. Bij 4 exemplaren waar getwijfeld werd aan het geslacht, werd ook een inwendig onderzoek uitgevoerd (punt 5 en 6 vorige paragraaf).

Nr.	Leeftijd	Geslacht	Lengte vleugels	Gewicht	Opmerking
1	Volwassen	Vrouw	38 cm	onbekend	/
2	Juveniel	Vrouw	38 cm	onbekend	/
3	Subadult?	Man	32 cm	1,775 kg	Goede lokker, (In bloedpennen?)
4	Juveniel	Vrouw	36 cm	1,345 kg	/
5	Volwassen	Vrouw	38 cm	1,280 kg	/
6	Juveniel	Man	40 cm	2 kg	Goede lokker
7	Volwassen	Vrouw	35 cm	1,077 kg	Via Inwendig onderzoek
8	Juveniel	Man	41 cm	2,027 kg	Via inwendig onderzoek
9	Volwassen	Man	37 cm	1,920 kg	In bloedpennen – inwendig onderzoek
10	Juveniel	Vrouw	37 cm	1,055 kg	Via inwendig onderzoek
11	Juveniel	Man	40 cm	2,024 kg	Goede lokker

Bespreking proefopzet en kooi:

Volgende gegevens dienen bijgehouden te worden: leeftijd en geslacht. Lengte van de vleugels en gewicht dienen enkel bijgehouden te worden bij de lokker. Elke exemplaar dat gevangen wordt dient gekoppeld te worden aan een lokker. De nr van de lokker dient dus toegevoegd te worden aan de excel waar de gegevens bijgehouden worden.

Er wordt best een mannelijke lokker gekozen, daar andere mannetjes afkomen op diens roep, maar ook de vrouwelijke nijlganzen niet ongevoelig zijn. De lokkers dienen gewisseld te worden zodra een zwaardere ganzerik gevangen wordt.

Uit de ervaringen van de afgelopen weken werd vastgesteld dat de kooien de eerste week dagelijks vangen, maar daarna steeds minder. Vermoedelijk doordat de nijlganzen opmerken dat er menselijke aanwezigheid is. INBO stelt voor om een magnetische valdeur te gebruiken, die men vanop afstand met de smartphone kan bedienen. De kooien zouden een bredere deur krijgen. Op die deur wordt een wildcamera geplaatst en kan de eerste dagen observatie vanop afstand gebeuren. Wanneer men vaststelt dat er meerdere exemplaren inzitten en dit ook het grootste aantal is dat er in de afgelopen dagen ingekropen is, dan laat men de magnetische deur dichtvallen. Het voederen gebeurt via automatische voederbakken. Frank bezorgt RATO vzw de gegevens van hun leverancier (wildlife monitoring solutions) en een contactpersoon om hen te begeleiden bij de aankoop en installatie van het materiaal.

Het slagnet dat eerder tijdens het Interreg-project Rinse werd ontwikkeld zou RATO vzw ook verder willen gaan testen en anders afstellen om toch grotere groepen te kunnen vangen.

Ook werd gedacht aan het testen van afvangsten met geluidsopnames van nijlganzen.